

8 SÍÐUR TEMA Vit viðgerða ymiskar tættir innan eldraðkið, vísa á gerandisdagin hjá okkara gomlu í dag, og viðgera nýggju umsitingarligu eindirnar, sum nú umsita eldraðkið.

MODELMYND

Longu nú munur á kommunalu eindunum

Hóast bert góðar trýggjar vikur eru lidnar, síðan nýggju kommunalu eindirnar yvirtóku eldraðkið, so er longu møguligt at spáa um ein mun millum kommunalu eindirnar

BARBARA HOLM

Ilógini, sum fylgdi við yvirtøkuni av eldraðkinum, eru sera yvirskipaðar rammur settar, sum hava við sær, at kommunalu eindirnar kunnu uppfylla krøvini í lógini á sera ymiskan hátt.

Summar røddir hava verið frammi um, at hetta fór at merkja ymiskt tænaustøðið frá kommunueind til kommunueind. Onnur hava tó ført fram, at tað er ein fyrimunur, at kommunalu eindirnar hava stórt sjálvræði á økinum. Hóast trupult er at meta um hvussu kommunalu eindirnar fara at tillaga eldraðkið, so eru longu nú ein ymiskleiki at hóma.

Í lógini um yvirtøku av eldraðkinum, løgtingsmál nr. 64/2013 stendur eitt nú í §7, stk. 1, at »Kommunurnar skulu veita borgarum og avvarðandi teirra kunning og vegleiðing um, hvørji tilboð og tænastr kommunurnar veita sambært hesi lóg.«

Men júst hvussu kommunalu eindirnar hava valt at kunna borgararnar um yvirtøkuna av eldraðkinum og samskipan frammyvir er ógvuliga ymiskt. Í Tórshavnar Kommunu er eitt Heilsuhús sett á stovn, har borgarar kunnu venda sær og fáa upplýsingar, umframt, at ein heildar-

ætlan er skrivað á áleið 100 síður, sum fara út í hvørt heim í Tórshavnar Kommunu.

Í Norðoyggjum er støðan til dømis ein heilt onnur. Har er ætlan um at gera ein faldara og eina heimasíðu; tó er ikki meira ítøkiligt tilfar framleitt enn.

Eisini ber til at síggja mun á fyrireikingunum hjá kommunalu eindunum. Í Tórshavnar kommunu hava serfrøðingar, politikarar, starvsfólk og onnur sitið í arbeidsbólum seinastu mánaðirnar, og tí er júst Tórshavnar Kommuna komin rættiliga langt í sínum arbeiði á hesum øki.

Vert er eisini at viðmerkja, at Tórshavnar Kommuna er einasta kommuna í landinum, sum einsamøll varðar av einari »eind« innan eldraðkið. Allar aðrar kommunir í landinum eru lagdar saman í eindir, og tískil er arbeiðstilgongdin har helst drúgvari.

Í Norðoyggjum er støðan ein onnur viðvíkjandi fyrireikingunum. Har er eitt tilmæli gjørt av arbeidsbólki við nøkrum boðum uppá, hvat møguliga kann gerast frammyvir, men kommunueindin hevur sum skilst boðað frá, at tilmælið helst bert verður nýtt sum ein vegleiðing.

BARBARA@SOSIALURIN.FO

Kommunalu eindirnar:

Taka avbjóðingina í størsta álvara

– Allar kommunurnar hava tikið hesa avbjóðingina í størsta álvara og hava tí arbeitt við hesum í fleiri mánaðir. Og allar kommunurnar hava lagt eina ætlan fyri, hvussu eldraðkið skal skipast í ymisku eindunum. Men tað er vónleyst at biðja um nakað úrslit longu nú, sigur Heðin Mortensen, borgarstjóri í Tórshavnar Kommunu og formaður í Kommunufelagnum.

Eldraðkið hevur verið ov flókt seinastu mongu árinum, og játtanin hevur verið alt ov lítil. Tað hevur so eisini ført við sær, at tænastran ikki hevur verið nóg góð á eldraðkinum. Tað heldur Heðin Mortensen, sum tó vísir á, at kommunurnar avgjørt fara at megna uppgávuna betri enn landið.

– Flest allar eindirnar hava gjørt eina virkisætlan, sum verður sett í gongd nú fyrsta dagin, sigur Heðin Mortensen.

Virkisætlanirnar eru ikki eins í

øllum eindunum, men tó er leisturin tann sami – at tey eldru skulu fáa ta bestu tænastran, sum til ber, og at skipanin skal vera einfaldari. Samstundis er málið hjá kommunalu eindunum, at eldri borgarar fáa eina tænastr, sum passar júst til teirra tørv.

Í Havnini hava tey eitt nú skipað soleiðis fyri, at alt eldraðkið verður ein samlað eind við trimum stjórum, og at hvørt starvsfólk sær kann flyta millum heimini, so at teirra ymisku førleikar vera gagnnýttir sum frægest.

– Eitt nú hava vit eitt Heilsuhús, sum fer at hava alt tað mennandi økið um hendi. Til dømis vera fysioterapeutar og ergoterapeutar knýttir at Heilsuhúsinum. Venjing, endurvenjing og fyrirbyrging verður á skránni, og so verður tað skipað soleiðis, at Heilsuhúsið fer út til øll røktarheim, har tørvur er. Samstundis fara starvsfólk í Heilsuhúsinum

heim til eldri borgarar, sum ynskja hjálp í heiminum og tey, sum eru væl fyri, kunnu nýta Heilsuhúsið, sum tey vilja, greiður Heðin Mortensen frá.

Hóast allar kommunalu eindirnar hava arbeitt við yvirtøkuni av eldraðkinum í fleiri mánaðir, so ber enn ikki til at siga nakað um úrslitið.

S a m b æ r t Heðini Mortensen ber ikki til at siga nakað um úrslitið av yvirtøkuni, fyrr enn fyrsti ársfjórðingurin er farin afturum bak.

BARBARA@SOSIALURIN.FO

Tað er ivaleyst ymiskt frá eind til eind, hvør tørvurin á kunning er. Givið er tó, at tað longu nú er møguligt at síggja ymiskleikar millum kommunalu eindirnar.

Og tá ið lógin er so yvirskipað og óítøkilig, er spurningurin, hvussu kommunalu eindirnar hvør sær fara at skipa eldra-tænastran frammyvir, so at tænastran er á jøvnum føti kring alt landið.